

På sporet af BROHOLMEREN

Den danske nationalrace, broholmeren, har en lang og spændende historie

Broholmeren er en stor, smuk og alsidig hund, men det mest spændende ved racen er måske dens historie. I denne korte fortælling vil jeg følge racens historie så langt tilbage, som vores vidnesbyrd rækker.

Broholmerens storhedstid

Racens storhedstid var omkring forrige århundredskifte, hvor danskheden nåede hidtil usete højder forårsaget af Treårskrigen og krigen i 1864, som medførte tabet af Sønderjylland. Symbolerne for denne nationalfølelse var talrige. Lad mig blot nævne den nationale sangskat, Dannebrog, den blånende fjord og den lysegrønne bøgeskov. Med i denne række hørte også Broholmeren.

På den tid var broholmeren både "danskerens" hund og herregårdshunden. Den var så almindelig i København, at racen står nævnt ved navn i hundeloven. Den var vagthund i Tivoli om vinteren (den sorte variant). På landet boede den på mange gårde og enhver herregård med respekt for sig selv havde en eller flere broholmere.

Enmands-projekt

Ovennævnte succes og navnet på racen skyldtes én mands indsats: hofjægermester, kammerherre, forhenværende minister m.m. N.F.B. Sehested fra den fynske renæssanceborg Broholm. Da han vendte hjem fra tjeneste i Treårskrigen, var han optændt af en utrolig dansksindethed og virkelyst, der medførte udvikling af lokalområdet, historisk forskning og meget andet, som vil være en fortælling i sig selv.

Et af hans projekter var at renavle "den danske hund", som på den tid var af meget varierende type. Dog var den principielt forskellig fra Den Store Danske Hund (nu kaldet grand danois), som tyskerne gjorde krav på ophavet til. Forskellene på de to racer var dog mindre, end den er i dag, og navnene på dem var mange og dækkede ofte over begge racer. Ud over dansk hund og stor dansk hund hed de herregårdshund, kulsvierhund (de sorte), stor gul hund, stor gul dansk hund, slagterhund osv.

Ifølge racestandarden skal broholmeren være en stor, rektangulær og kraftigt bygget hund. Indtrykket domineres af den kraftige forpart: stort og bredt hoved, svær hals med løst halsskind og et bredt, dybt bryst. (Foto: Wiegaard/Jørgen Bak Rasmussen)

"Grevinde Danner" og "Frederik den 7." viser broholmere frem på Broholm.
(Foto: Wiegaard/Jørgen Bak Rasmussen)

opmærksom på, om hundene havde jagtdrift – men var mere opmærksom på deres evner som vagt/pladshunde og avlede derefter. Var der hunde, der kunne anvendes til jagt, blev de formentlig brugt til det formål. På et maleri på Broholm kaldet "Efter jagten" optræder en del jagthunde, heriblandt to broholmere. Maleriet er formentlig fra midt i 1800-tallet. Hos nutidens broholmere har vi imidlertid arbejdet målbevidst på at reducere racens jagtdrift.

Samme type findes i Tyrkiet

Disse store, kraftigt byggede hunde af molosser-type som broholmeren var almindelige i hele Europa i pe-

sin standard på den første internationale hundestilling i København i 1886.

Adelens og fyrsternes hund
I tiden før N.S.B. Sehested var der ikke tale om en race, men derimod om en type hund. Som bevidnet gennem talrige kunstværker såsom vægtapeter, malerier og skulpturer, optrådte typen som adelens og fyrsternes hund mindst 300 år tilbage i tiden. Hunden havde så stor værdi, at den blev brugt som gave fyrsterne imellem. Vi ved, at kong Jacob VI af Skotland gav Frederik II en sådan hund som gave, da Jacob blev gift med Frederiks datter Anne.

Snesevis af hunde på Broholm

N.F.B. Sehested samlede et betydeligt antal hunde af god type på Broholm og startede et avlsprojekt, som på mange måder svarede til det, som DKK/Broholmerselskabet udførte godt hundrede år senere.

At det ikke altid var let at have op til to snese broholmere indenfor voldene på Broholm uden problemer, vidner historien om de undvegne broholmeres overfald på omegnens får om. Den efterfølgende arrestation af hundene påbudt af Svendborgs politimester – en afgørelse, Sehested ikke tog til efterretning men førte helt op til landets justitsminister, som løslod hundene – gør selv i dag indtryk og vidner om Sehesteds engagement og viljestyrke.

Desværre døde Sehested i 1882 og opnåede derved ikke at opleve kronen på værket, nemlig at racen fik

Adelens og fyrsternes hund

Hundene var vel højt skattet som gave, fordi de var gode til parforcejagt på storvildt – en prestigejagtform hos fyrsterne. Statuer i Tiergarten i Berlin og ved Versailles nær Paris viser hundetypen på parforcejagt. Denne jagtform, hvor hunde og ryttere jager vildtet til døde, gik delvis af mode, da jægerne blev udstyret med geværer. Derved blev specialisten til storvildt overflødig. Man blev mindre

Avlen i dag

Alle data fra mentalbeskrivelse, HD- og AD-status og eksteriørbeskrivelse ligger i Broholmerselskabets database, som er grundlaget for de avlsplaner, der lægges af avls- og sundhedsudvalg.

Hensigten med denne intensive og styrede avlsplanlægning er at sikre racens fremtid ved at avle hunde med en god fast type, et urokkeligt og typisk broholmertemperament – og sidst men ikke mindst hunde, der i størst muligt omfang er befriet for arvelige lidelser.

Ifølge DKK's avlsrestriktioner kan der avles på hunde med HD-status A, B og C, AD status 0 og 1 samt gennemsnitligt indeks for de to hunde på mindst 100. Eksteriørbedømmelsen foretages af en af DKK udvalgt dommer. En broholmer kan ikke avlsgodkendes alene på basis af en udstillingspræmiering.

Hvad koster en broholmerhvalp?

Prisen på en broholmerhvalp er 9000 kr. – reelt 7500 kr., 1500 kr. er dels en forudbetaling til en obligatorisk mentalbeskrivelse, dels et depositum, der tilbagebetales til køber, når hvalpen har gennemført de ligeledes obligatoriske røntgenfotograferinger af hofter og albuer samt eksteriørbeskrivelsen.

"N.F.B. Sehested" (i skikkelse af artiklens forfatter Torben Elmedal) på Broholm. (Foto: Ulla Sellerup)

rioden fra 1600 til og med 1800. De var formodentlig ikke racehunde i nutidig forstand, men klarede avlen på egen hånd. Man kan godt forestille sig, at "fyrsthunde" havde "været i byen" og sat deres præg på disse hunde. Hundene blev brugt som vagthunde, kvægdriverhunde og trækhunde. Med tiden udspaltes de i forskellige racer. Lad mig blot nævne to af de mere kendte: rottweiler, hvis racestandard er fra 1901, og sankt bernhardshund, hvis racestandard er fra 1887.

Spørgsmålet er, om det så er en europæisk hundetype. Går vi mere end 1000 år tilbage i historien var "verdens navle" Middelhavslandene. Her fandtes den kultur, vi nu benævner som "vores kultur".

Derfor kunne det være interessant at kikke over Bosporusstrædet. Inde på Den Anatolske Højslette i Tyrkiet finder vi i dag hunde, der af type er meget lig vore dages broholmer. Nogle er godt nok flerfarvede, andre er ret langhårede, nogle har oprullet hale – men nogle lever helt op til broholmerens standard.

Sådan har de set ud i århundreder, og de har hele tiden haft den samme opgave: At skulle bevogte fåreflokkene mod tyve og ulve.

4200 år gammel type

Vi er åbenbart på rette spor. Ser vi os om i regionen og følger kultursporene, kommer vi først til Assyrieriget og senere til Det Babyloniske Rige. Senere hed landet Persien, og i dag hedder det Irak. Begge steder er fundet uforfalskede beviser på, at de har haft "broholmere". Disse fund er relieffer udhugget i sten. Det ene – og det bedste – kan i dag ses på British Museum i London. Det viser hunde, der med deres fører er på løvejagt.

Disse hunde ligner broholmeren så meget, at hvis de gik med på rækken i dagens show, ville tilskuerne ikke kunne se forskel. Forskellen er blot en tidsforskel på 4200 år.

Broholmerens aner har sit foreløbige udspring i Mellemøsten og går over 4000 år tilbage. Det i sig selv er fantastisk, men det mest fantastiske er, at Broholmeren er den af molosserracerne, der fysiologisk har været mest tro mod sit ophav. Det er på mange måder en fantastisk hund.

Næsten uddød

I tiden mellem 1. og 2. verdenskrig var racen trængt og levede en hensygnende tilværelse efter 2. verdenskrig. Nogle var atypiske. De var for små og spinkle. Nogle havde ikke racens faste temperament. Indavlsgraden var for høj. Endelig havde mange mennesker ikke råd til at holde så stor en hund. Efterkrigstiden var præget af få midler, og en broholmer spiser meget.

Det skelsættende år var 1974, hvor det gik op for den danske hundeverden, at et af vore kynologiske klenodier måske var forsvundet. Var broholmeren uddød? Det blev samtidig starten på et enestående rekonstruk-

tionsprojekt, hvis mål var at genskabe racen. Dette var lykkedes i 1998, hvor racen fik "sit ridderslag" – den blev udstyret med førertalte standard.

Rekonstruktionen

Efter et intensivt rekonstruktionsarbejde påbegyndt i 1976 fik racen 1998 igen sin stambog FCI 315. Siden da er der blevet registreret 858 broholmerhvalpe – heraf 57 født i udlandet. Broholmerselskabet – racens specialklub – har i hele perioden gjort et stort PR-arbejde for at skaffe engagerede hvalpekøbere, der ønsker at indgå i avlsarbejdet. Derfor har der i perioder været personer, som har oplevet nogen ventetid på at få en hvalp. Egentlige ventelister har man dog ikke, da købet af en hvalp i den sidste ende er en sag mellem køber og opdrætter.

Der findes nu godt 700 broholmere – 10% af disse lever i udlandet. Dette resultat er nået igennem godt 30 års målrettet arbejde, som har været udført i et avlssamarbejde mellem Dansk Kennel Klub og Broholmerselskabet.

Se mere på www.broholmeren.dk

GRAFIKER: TIA

annonce